

CSÍKDÁNFALVI HARANGSZÓ

CSÍKDÁNFALVA KÖZLETTI HAVILAPJA ♦ 2005. JÚNIUS 22. ♦ 4. SZÁM

ESEMÉNYEK A KÖZSÉGEBEN

Május hónap nemcsak csapadékban volt gazdag, hanem történésekben is. Minden hétvégén valami eseménynek lehettünk tanúi. Pünkösdi búcsúra jöttek a balatonalmádi barátaink, akik három nap voltak vendégeink. Családok ismerkedtek, barátságok kötődtek, biztos, hogy minket is majd szívesen fogadnak a Balaton partján.

Ez úttal is megköszönöm a magam nevében azon családoknak akik vállalták a vendégek elszállásolását és a vendéglátással járó költségeket. Mindannyian tudjuk, hogy ez kölcsönös.

Pünkösöd után való héten a már 2001-től hagyományossá vált májusi önkormányzati találkozóra érkeztek a solti barátaink. A mostani találkozás rendhagyó volt, hiszen most sem üres kézzel érkeztek. Minden évben a szeretetük és a barátságuk mellett, hoztak játékokat és meséskönyveket az óvodának, sportfelszerelést az iskolának, könyveket a községi könyvtárnak.

Ez alkalommal megajándékozták településünket egy tűzoltó autóval is. Ha őszinték akarunk lenni, már nagyon vártuk, hogy legyen nekünk is egy tűzoltóautó és az óhajunkat a solti barátaink teljesítették. Köszönjük nekik. Nem fiatal már, de jó erőben van még és remélni merem, hogy az önkéntes tűzoltók nagy szeretettel és hozzáértéssel jó gondját viselik.

Öt év ismerkedés után a két önkormányzat, úgy döntött, hogy baráti kapcsolatunkat törvényesítjük, és ez alkalommal aláírtuk a testvértelepülésről szóló okiratot.

A két település kapcsolatáról álljon itt Kovács János, Solt város alpolgármesterének és egy jó magyarnak a saját költeménye, amelyet 2004-ben írt és először 2004 május 15-én hangzott el Solton. Álljon itt ez a vers bizonyosságul barátságukról, amelynél szebbet, jobbat nem tudunk.

Márton István

MEGTALÁLTUK EGYMÁST

(Solt és Csíkdánfalva testvérvárosi kapcsolatáról)

Üzenetet kaptunk egy őszi reggelen
Erdélyország felől jött a hír csendesen.
Nem harsogott, zúgott, mint harcikürt zaja,
Nem jajgatott benne ezreknek panasza,
De biztos volt és fájó, szívet szorongató,
Ősi földből sarjadt, őszinte, tiszta szó.

Magyar szólt magyarnak:

Testvér, mi itt vagyunk!
Figyelj ránc, nyújtsd kezed,
Hozzátok tartozunk!

Elsodort bennünket a háború vihara,
Akkor lett szép Erdély a sóhajok otthona.

De hiába szabdalták hazánkat szerte-szét,
A Csíki-medence még magyarlakta vidék.
Magyar szó hallatszik, jó magyar szív dobban,
Nem szeretik nálunknál a magyar hazát jobban.
A Hargita lankáin magyar virág nyílik,
Aki itt születik, magyar lesz a síríg.

Az ösöktől tanultuk, hogy mikor mit kell tenni,
Elnyomatás alatt is hű magyarnak lenni.
Anyánk nyelvén szól még ajkunkról az ima,
Hozzád fohászokodunk „somlyói MÁRIA”
Segítsd nemzetünket, e maroknyi székelyt,
A sok sorscsapás után se hagyj bennünk kételyt,
Hogy jó az Isten, jót ad, igaz barátokat,
Kik testvérként fogadják a Csíkdánfalviakat!

Mert a jószándék, s az ima meghallgatást talált,
Ez őszinte óhajlás átlépte a határt,
És íme elhallatszott a Duna partjára,
Jó magyarok közé, Soltnak városába.
Kis-Magyarországra, a nagy-Magyarországból,
Az alföldi rónára, a Kárpátok tájáról.

Felpezdült itt mindjárt a szunnyadó magyar vér,
Sok ember érezte, hogy székely s magyar testvér.
Szívből örvendeztünk a kedves rokonoknak,
S mindannak, mit ez új kapcsolat hozhat.
Amit a „Trianon” elszakított hajdan,
Talán még egy lehet, szívben, gondolatban.

Csíkdánfalvi testvér, légy itthon minálunk,
Bármikor érkezel, szeretettel várunk!
S hogyha elindulunk hozzátok Erdélybe,
Tudjuk, hogy ugyanazt kapjuk majd cserébe.

E két testvérváros, Solt és Csíkdánfalva
Apraja és nagya együtt azt akarja,
Legyen e kapcsolat most már maradandó,
A testvéri szeretet mi köztünk állandó!
Éljünk együtt vígan számos szép napokat,
A jó Isten áldja meg a mi barátságunkat!

*Kovács János,
Solt város alpolgármestere*

**A solti és a dánfalvi polgármesterek,
alpolgármesterek, jegyzők, valamint
az önkormányzatok képviselői a
testvértelepülési szerződés aláírásának
ceremoniáján.**

**Dánfalvi tűzoltók az ajándékba kapott
tűzoltókocsi teljesítményét próbálgatják.
Jól hord a sugárcső!
Adja Isten ne legyen rá szükség!**

ÍGY ÉLÜNK MI, KERESZTÉNYEK

Az első pünkösöd után az apostolokat és a frissen megtért keresztyényeket a Szentlélek öröme töltötte el. Eggyek voltak az imádságban, a szentmise bemutatásában, amelyet akkor kenyértörésnek hívtak.

A körülöttük élő pogányok csodálkozva látták, hogy szeretik, segítik és támogatják egymást. Szórol-szóra betartották Jézus figyelmeztetését: „Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.” *János evang., 13,35.*

Mi mai keresztyények, akiket szintén körülvesz a hihetetlen és elközömbösödött társadalom, mint az első keresztyényeket, szintén Jézus szavaihoz kell szabjuk életvitelünket.

Jézus életét ma az egyházi év körforgása alatt éljük meg az egyház közösségében Advent első vasárnapjától kezdődően. Megváltásunk főbb mozzanatait, Jézus életének fontosabb történéseit a liturgiába bekapcsolódva ünnepeljük. Igazán ünnepelni csak közösségben lehet. Egyedül ünnepelni szomorú dolog. Születésnap egyedül... Emlékszünk a régi slágerre... Az egyházi év körforgása alatt a hívek, rokonok, barátok, jó ismerősökkel együtt ünnepelni nagy lelki öröm.

Vallásos életünk, színes, változatos lesz és érdekes, ha bekapcsolódunk a liturgiába. Megismerjük, megszeretjük és örömmel gyakoroljuk vallási feladatainkat a szertartásokon keresztül.

Az adventi koszorú, Szent Család ájtatosság, karácsonyi ajándékozás, farsangi vidámság, hamvazószerdai bűnbánat, a nagybójtji kereszttutak, virágvasárnapi körmenet és a többi szép szertartás mennyire érdekessé, színessé teszi a fáradságos hétköznapi életünket.

Hallgassuk meg, hogy nyilatkozik erről egy keresztyénynek nem mondható, kívülálló magyar magyar költő: Kosztolányi Dezső.

„Ti nem is sejtitek, milyen széppé és változatosá tettétek az életet, mely magában fárasztó és unalmas. Ti ünnepeitekkel részekre bontottátok az életet. Ti november elején, amikor kezdődik az őszi vörös hervadás, kiviszitek az embereket a temetőbe és meggyújtjátok a kegyelet gyertyáit.

Virággal borítjátok a sírokat és figyelmeztetitek a világot az elmúlásra. Mikor megjön a december, hajnali misét tartotok. A hajnali kék ködben lámpás emberek bandukolnak kivilágított kis falusi templomok felé.

A nappalok egyre rövidebbek lesznek, a sötétség egyre sűrűbb és hosszabb. Ti azt mondjátok, nem kell félni. Majd jön valaki, aki elüzi a sötétséget és sose látott fényt gyújt a világnak. Az adventi várakozásban kicsordul az ajándékozási kedv. Titokban vásároljátok szeretteiteknek az emléktárgyakat, hogy szeretettel ünnepeljétek együtt a Fény születését. A sötétség mélypontján december 24-én, amelyet ti „szentestének neveztek”, megrendezitek Jézus születésének mámorában azt a hallatlan és páratlan karácsonyi tűzijátékot, melynek sziporkái New Yorktól Tokióig látszanak.

Akkora az öröm, hogy a világ tánra perdül, és ti mosolyogva nézitek a vidám farsangot.

De pár hét múlva ismét üstökön ragadjátok az embert és azt mondjátok neki: elég volt! Hamut hintetek a kijózanult fejekre és azt mondjátok: Memento Homo! Emekezzél meg ember, hogy porból lettél és porrá válsz...”

Így vall a katolikus egyház életéről egy kívülálló szemlélő. Mi, akik ehhez az egyházhöz tartozunk, szeretjük és értékeljük szertartásainkat és bele is kapcsolódunk a hívek közösségével az egyházi év körforgásába. Nem mint kívülálló és szemlélő, hanem aktív résztvevők.

KALENDÁRIUM: ÜNNEPEK, NEVEZETES NAPOK, NÉVNAPOK

Jún. 15. - Árpád-házi Boldog Jolán - IV. Béla magyar király leánya volt, Szent Kinga, Boldog Konstancia és a népszerű Szent Margit testvére. Szüleivel együtt végigszenvedte a tatárok előli menekülés viszontagságait. Házasságában hűséges, engedelmes feleség, és jó édesanya, s a szegényekhez irgalmas szívével. 1298. jún. 11.-én halt meg.

Jún. 16. - Ballagás - A szentmise után, az iskolában búcsúztatjuk a végzősöket és kívánunk nekik sikert az életben!

Jún. 18. - Arnold vértanú - az Ósegyházban vértanú halált szenved Krisztusért.

Jún. 21. - Gonzága Szt. Alajos - A szűzi lelki tisztaság szentje. Hercegi családból származott. Jámor édesanyjától jó és erényes nevelést kapott. Nagy vagyonát öccsének engedte át. Belépett a jezsuita rendbe és életét egészen Istennek és a betegek ápolásának szentelte. 1591-ben halt meg Rómában.

Jún. 22. - Fischer Szt. János püspök és Mórús Szt. Tamás - Egyetemet végzett emberek. A katolikus egyházhöz való hűségükért VIII. Henrik angol király kivégeztetette 1535-ben Londonban.

Jún. 24. - Keresztelő Szt. János születése - Csodás körülmények között született, csodás volt élete és a Jézus melletti tanúságtétele. Jézus előfutára és Jézus fellépésekor hitet vallott Jézus mellett: ime az Isten báránya. - Ezt a napot Iván napnak is hívjuk.

Jún. 27. - Szt. László - magyar király. 1046 körül született Lengyelországban. Apjától lovagias erényeket és komoly vallásosságot örökölt. Ő fejezte be az ország kereszténnyé tételét, amelyet Szt. István elkezdett. Erdélyt nagyon szerette, sokat viaskodott a pogányokkal. Leánya Szt. Piroška, bizánci császárnő.

Jún. 29. - Szt. Péter és Szt. Pál apostolfejedelmek ünnepe - Madarason búcsú.

Júl. 2. - Szent Boldogasszony, Szűz Mária látogatása Erzsébetnél. Az angyali üdvözlés után Szűz Mária útrakelt és sietve elutazott, hogy meglátogassa idős rokonát, Erzsébetet. Mária örömmel újságolta el, hogy Isten fiának édesanyja lesz.

Júl. 4. - Portugáliai Szt. Erzsébet - Magyar királyi családból származott. Gyermekleányként feleségül adott Portugália királyához. Áldozatos, gyötrelmes élete volt, amelyet türelemmel viselt. 1336-ban halt meg.

ELSŐÁLDOZÁS

Május utolsó vasárnapján felemelő és bensőséges templomi ünnepségünk volt, 33 ártatlan gyermek részesült az első szentáldozásban. Szülők, tanítók, a kántor úr és a lelkipásztor közös munkáját dicséri a gyermekek jó felkészültsége és szép ünnepe.

Antal Árpád esperes/plébános

ÖNKORMÁNYZAT

Ismertető a gazdasági tevékenységet folytató egyéni (A.I.) és családi (A.F.) vállalkozások engedélyeztetéséről

Gazdasági tevékenységet folytathatnak egyéni vagy családi vállalkozások keretén belül, azon természetes személyek, akik megfelelnek a következő követelményeknek:

1. betöltötték 18. életévüket, illetve 16. életévüket - a családi vállalkozások tagja esetén
2. egészségi állapotuk lehetővé teszi a tevékenység folytatását
3. végzettség – szakmai felkészültség, esetenként szakmai tapasztalat
4. büntetlen előélet adó-, vám- és pénzügyi vonalon (nem volt elítélve végleges törvényszéki határozattal)
5. egészségügyi, állategészségügyi, környezetvédelmi, munkavédelmi és tűzvédelmi szabályok előírásainak való megfelelés

Az engedély kiváltása végett egy *iratcsomó* letétele szükséges a Polgármesteri Hivatal székhelyén, mely a következő iratokat kell tartalmazza:

- a. kérés típus, családi vállalkozás esetén minden tag aláírása szükséges
- b. névfoglalás a Kereskedelmi Bejegyzési Hivatalnál
- c. büntetlen előéletet igazoló akta pénzügyi vonalon (cazier fiscal)
- d. személyazonossági igazolványról fénymásolat

- e. orvosi igazolás
- f. nyilatkozat saját felelősségre, hogy egészségügyi, állategészségügyi, környezetvédelmi, munkavédelmi és tűzvédelmi szabályok előírásainak megfelel
- g. szakmai felkészültséget, esetenként szakmai tapasztalatot igazoló okiratokról fénymásolat

Megjegyzés: a „c”, „d”, „e” és „g” pontokban foglaltak családi vállalkozás esetén minden tagnak szükségesek!

Részletesebb tájékoztatást a Polgármesteri Hivatal székhelyén kaphatnak az egyéni és családi vállalkozások engedélyeztetését illetően.

Both Kinga-Zsuzsanna

GONDOLATOK NÉPI MESTERSÉGEKRŐL, TUDÁSRÓL, JÖVŐRŐL

Korondon átutazóban mindig elgondolodom, miért van az, hogy Korond kinőtte magát mások népművészetből és Dánfalva, amely a népművészet: a szövés és a fazekesség otthona volt, majdnem hogy elfeledi egykoron jó jövedelmet biztosító mesterségeit. Valahol tudom is erre a választ. A dánfalviak dolgozni szeretnek és nem az úton, útszélen portékát árulni. De a megtermelt árut el kell adni. Tudta ezt jól az egykori, dánfalvi fazekas. Brassóig is elvitte agyagedényeit, mert tudta, ha azokat nem adja el, nem folytathatja mesterségét. Pénz kellett tenni az árut. Azt gondolom, ma ez a különbség Korond és Dánfalva között. Míg a korondi elad, a dánfalvi termel. Míg a korondi jövedelmet szerez, addig a dánfalvi abbahagyja mesterségét, azt állítván, hogy „ezt nem lehet eladni”. Pedig ha valaki számolná hány idegen autóbusz halad át a településen... De miért állnának meg? Hát van itt valami? Egy bemutató üzlet. Hát annyiért csak nem állunk meg. - mondják a turisták, s persze tovább mennek és ott állnak meg, ahol nagyobb a kínálat.

Ha a falu központja meg lenne rakva rakottással, agyagedényekkel és mindenféle a faluban készült termékekkel, és többek között ott lehetne vásárolni házikenyert, kürtöskalácsot, mindjárt kíváncsiak lennének a kirándulók és megnéznék, mi is készül itt. Talán itt hagynának 5-10 eurót személyenként. Egy busznyi nép már jó összeget ithagyna... Lehet hogy meg is szállnának, de az is lehet, hogy egy hetet töltenének itt, hogy megismerjék a népi kultúránkat. Erdemes lenne ezen gondolkodni. Már azért is, mert az EU-val nem tudunk újrat húzni autó vagy számítógép gyártás terén. Viszont ami a miénk, ami egyedi: a kézimunkánk, a mesterségünk, az ételeink, a táj amiben élünk lesz az, amivel versenyre szállhatunk, amit eladhatunk, amiből élhetünk.

Gondolatébrsztőnek szántam ezt a cikket, hogy mindazok, akik értenek a népi mesterségekhez, akik dolgoznak, dolgoztak, esetleg felhagytak már vele, ne tegyék félre. Nem szabad leértékelni, hiszen ez megélhetést fog jelenteni az itt élők számára. A gyerekeket is taníttatni kellene ezeken a területeken. Lehet, hogy bőrműves, kovács (kovácsoltvas készítő), kőfaragó, fafaragó mestert kellene hozni a faluba, hogy ők tanítsák a gyerekeket. Talán az iskola is szerepet vállalhatna ebben.

Életmód, népművészet, népi hagyományok és szokások, helyi ételek, népzene, néptánc, a helyi ember, az őt körülvevő környezet, az érintetlen táj. Ezek azok az erőforrások, amelyekel sehol máshol a világon nem lehet megtalálni ebben a formában. Ezek dánfalvi sajátosságok. Megfelelő tudással ezeket kell kihasználni, úgy hogy saját környezetünk, valamint a településünk fejlődését szolgálják. Ehhez tudást kell szerezni. Nem csupán az elméleti tudásra gondolok, amelyet az iskola biztosít, sokkal inkább az alkalmazott tudásra. Arra tudásra, amely ahhoz szükséges, hogy javítsunk életkörülményeinken. Van egy régi, talán zsidó közmondás, amely szerint: „A tudás

cselekvés nélkül elvesztegetett idő.” Meg kell tanuljuk a tudásunkat alkalmazni, és meg kell tanuljuk eladni mindazt, ami cselekvésünk árán létrejön: termékünket, szolgáltatásunkat, vagy magunkat, a saját tudásunkat.

Reméljük egyszer majd a helybéli mesterek termékei megjelennek a falu központjában. Ínycsiklandozó kürtöskalács fogja várni a turistákat és elkövetnek mindent a falubeliek, valamint a helyi vezetőség, hogy egyre több turista érdeklődését felkeltsék Dánfalva, valamint az itt előállított termékek iránt. Akkor majd Dánfalva is visszaszerzi az egykoron a népművészet terén szerzett hírnevét.

Gál Kálmán

ÖRÖM UTÁN ÜRÖM...

Amint néztem a Duna TV adásában, a trianoni békeszerződés évfordulójáról való megemlékezést, nekem is eszembe jut a múlt.

Valóban az 1940-béli magyar bevonulás mindannyiunk számára abban az időben nagy-örömet jelentett, mint kisebbségeknek. Csak az a baj, hogy rövid ideig tartott. Boldogan énekeltük a magyar katonadalokat meg a magyar népdalokat. De sajnos 4 év után következett a II. világháború és szeretteinket, fiatalít úgy, mint időseket elvitték katonának. Idehaza pedig maradtunk mi, a gyermekek, az öreg emberek és nők, anyák, asszonyok. A háború miatt az élet nem állt meg. Az asszonyok kellett megtermeljék a mindennapra való élelmet. Persze amit tudtunk mi akkor gyermekül is besegítettünk. A játéksz helyett pástorkodtunk, takartunk és segítkeztünk, amit lehetett. Közben közeledett az orosz hadsereg és menekültünk, ki az erdőre, ki pedig máshová. Természetesen miután megtörtént az orosz hadsereg átvonulása, amely sok bánatot, nehézséget okozott sok családnak, hát igyekeztünk visszatérni az otthonainkba.

1945 ősze elején kezdtek a harcból visszatérni a katonák is, mivel már látták, hogy értelmetlen az egész harc. Hát többek között az én édesapám és katoná bátyám is hazajött. De talán nem gondolták, hogy a vesztükre jönnek. Édesapám civil ruhába öltözött és a magyar katonaholmiját eldugta azzal a tudattal, hogy ha visszatérnek a magyar tiszték, akkor majd leadja a fegyvert és a ruháját.

Közben eljött október és az őszi széllel megérkezett, mint a komor vihar, a vasgárda csapata. Ez a csapat, mint a vihar rombol, gyilkoltak és raboltak.

Domokoson 11 egyént, 9 férfit és 2 nőt lőttek agyon a Gábor kertben, semmi magyarázkodás nélkül.

A vak gyűlölet áldozatait lettek Madarason az én apám és Hajdu Áron bácsi, akikkel előzőleg megásatták a gödröt, majd három lövéssel abba belelőtték őket.

Egyesülünk a szeretetben! Ez a jelszó nagyon szép és jó lenne, ha mi emberek nem gyűlölnénk egyik a másikat, függetlenül attól, hogy milyen nemzetiségű vagy vallású. Én, mint árva kislány 12 éves koromtól nagyon sokat szenvedtem és hiányoltam apámat, de most megbocsájtok ellenségeimnek is, csak a kegyetlen múlt emléke fáj még.

Remélem, hogy a jelen politikai irányzat egyszer majd pozitívan fog hatni és eljön a rég óhajtott béke és nyugalom Erdély földjére,

vagyis az európaiságunk majd segíteni fog levetkőzni a gyűlölködést, az irigységet és helyébe költözik az emberek szívébe a tiszta, önzetlen szeretet, melyet adjon meg az Isten mielőbb nekünk, magyaroknak és minden nemzetnek, melyet tiszta szívemből kívánok.

Albert Margit, nyugalmazott tanítónő

IFJÚSÁGI HÍREK

Lassan körvonalazódott az V. Csíkdánfalvi Ifjúsági és Hagyományörző Napok időpontja. A rendezvény a zsúfolt augusztus eleji programok (Nagyboldogasszony Napok, Illés koncert, Városnapok) miatt július utolsó napjaiban, 29-31 között kerül megrendezésre. A tervek szerint a rendezvény háromnapos lesz, amelynek első napján a tavaly sikernek örvendett pályázatiíró képzést szeretnénk folytatni, valamint a település jövőképevel kapcsolatos konferenciára kerülne sor. Szombaton az ifjúsági programok kerülnek előtérbe: sport és ügyességi vetélkedők, kötélhúzó verseny, play-back show, koncert. Vasárnap pedig a hagyományörző programok: ünnepi szentmise, főzőverseny, zenész- és néptáncalálkozó. Vasárnap a dánfalvi fűvészenek bemutatkozójára is sor kerül. A kulturális programjainkra meghívtuk a solti mazsorettcsoportot, valamint néhány jó hírben álló szólóénekest is. Esténként természetesen könnyűzene-koncerteket terveztünk és vasárnap este a már megszokott tűzijáték újabb változatára kerülne sor. A programról részleteket a júliusi lapszámban és a szórólapon közölünk.

* Újdonság * *Párbeszéd az anyaméhtől az örökkévalóságig és a felelős apaság szerepe ebben a párbeszédben* címmel tartott előadást **Dr. Bakó Mária Hajnalka** kórházlelkészi asszisztens 2005 május 23-án, hétfőn a csíkdánfalvi kultúrház klubtermében.

* Más * A Csíkdánfalvi Ifjúsági Szervezet internethasználati és számítógép alapismereti képzést indít gyerek és felnőtt csoportok részére. Beiratkozni a teleházban lehet. Teleház nyitvatartása: hétfő – pétek 12-17 óra, szombat 11-16 óra.

*NYÜZSGÉSVESZÉLY !!! *

A Magyar Ifjúsági Értekezlet (Miért) létrehozta a www.nyar2005.mierr.ro honlapot, amelyen a 2005-ös nyár összes táborozási lehetőségei megtalálhatók.

SPORT

* Hokiklub * Csíkdánfalvi Hokiklub jogi bejegyzésére került sor május végén. Hivatalos neve Clubul sportiv - „DFV” – Sportklub. Nevét a település nevének rövidítéséből kapta. 2005 május 27-től a Román Jégkorong Szövetség klubtagja lett.

AKTUÁLIS PÁLYÁZATI KIÍRÁSOK

- TÁMASZ
- Helyi Ifjúsági kezdeményezések támogatása
- A Kisvállalkozásokat Támogató Kölcsön
- SAPARD 1.1 / 3.4 / 3.1
- A népi mesterségek és a népművészet támogatásának országos programja

Csak a „KÖVETKEZETESEN” végzett munka ad jó eredményt.

A fenti cím vonatkozik a gyümölcs-, zöldség-, gabonafélék, burgonya, takarmány növények, elvégzésére is. Ha a legkisebb háziállatunk megbetegedik, akkor azonnal szaladunk valamelyik szakemberhez, vesszük adjuk az ajánlott gyógyszereket, amíg az állatunk újra egészséges lesz.

Mindig csodálkoztam és még ma is azt teszem, ha látom vagy hallom, hogy nagyon sok ember, tisztelet a kivétel, nem becsüli, nem sajnálja a természetet növényeit. Megeteti a kártevőkkel, elpusztítja a betegségekkel, sokszor még az életet adó vizet is sajnálja. Ha bármilyen rendellenességet látnak, tapasztalnak a növényeiken, azonnal keressék meg valamelyik agrárszakembert és kérjenek tanácsot és ennek függvényében gyógyítsák, illetve ápolják növényeiket.

A gyümölcsfák most növesztik a gyümölcsüket (termésüket), de ezzel párhuzamosan fejlesztik a jövő évi termőrugyukat is. Ha a fának nincs elég tápanyaga, vize, akkor nincs amiből fejlődjenek a termőrugyek, így a fa jövőben nem terem, hanem erőt gyűjt a következő évre. De előfordul az is, ha nincs elég táplálék és főleg víz, hogy a már mogoró illetve dió nagyságú termést is lehullatja. Tehát a feladat az, hogy adjunk tápanyagot és vizet. A leghatásosabb tápanyag a trágyalé, 50-50%-os vizesoldat. Ha nincs trágyalé, akkor lehet készíteni tyúktrágyából. Egy-két lapát tyúktrágyát teszünk egy vederbe, felöntjük vízzel, jól összekeverjük, amit naponta megismételünk. Kitésszük a napra és ott 5-6 nap alatt megérik, amiből az öntözővízhez lehet tölteni egy litert és minden gyümölcsfa alá öntünk 15-20 l oldatot és megismételjük, főleg ha szárazság van.

Hetente egyszer, kétszer ellenőrizzük kint a határban lévő parcelláinkat, de nem az út széléről, hanem bemegyünk a gabonába, a burgonyasorok közé és így azonnal meglátjuk a kártevőt vagy betegséget.

Megjelent az őszi gabonák levelein a levélrozsda, ami sárgás, rozsdavörös csíkok formájában látható.

Vegyszerek: BUMPER FORTE 1 l/ha, CARBENDAZIM 0,6 l/ha, BRAVO 1,5 l/ha.

Megjelent a kolorádói burgonyabogár, már a házi kertekben és a mezei földeken lévő burgonyán a tojásokat lerakták, ha az idő meleg lesz, azonnal megjelennek a lárvák és ha nem leszünk figyelmesek, 3-4 nap alatt csuszára rágják a burgonya leveleit.

Vegyszerek: DECIS 0,5 l/ha, CALYPSO 0,8-1 deci/ha, REGENT 1 deci/ha, ACTARA 60-80 gr/ha, VICTENON 0,5 kg/ha, MOSPILAN 80 gr/ha.

Kérem figyelni a burgonyaparcellákat, mert június végén, július elején meg fog jelenni a burgonyavész. Megelőző kontakt vegyszerek: TURDACUPRAL 4-5 kg/ha, DITHAN 2 kg/ha, ALCUPRAL 3 kg/ha, BRAVO 2l/ha, FOLPAN 2 kg/ha, CURZATE MANOX 2,5 kg/ha. A fenti vegyszerek hatása 4-10 nap, időjárástól/ fertőzéstől függően. (Száras időben hosszabb, csapadékos időben rövidebb)

Szisztémikus, illetve a növényekbe felszívódó vegyszerek: ACROBAT MZ 2 kg/ha,

RIDOMIL GOLD 2,5kg/ha, PATAFOL 2kg/ha. Az előbbi vegyszerek hatása 7-14 nap.

Ajánlatos kiszórni nagygéppel 300 l/ha, 30 l/10 ár, illetve háti permetezővel 150-200 l/ha, 15-20l/ár folyadékot.

A mezei földjeink legveszedelmesebb gyomnövényei a torma és a laboda.

A tormát ki lehet irtani, ha most megkezdjük és hetente kétszer a burgonyasorok közt végig megyünk és a torma leveleit leszakítjuk és ezt ismételve egy hónapon át, a torma gyökér a földbe eltopposodik. Ez a növény „BIOLÓGIAI KIFÁRASZTÁSA”, ha nincs a növénynek zöld levele, a gyökér is elpusztul.

A labodát kapálás után minden héten egyszer kézzel kitépjük, amikor még csak 10-15 cm magas. Ha nem, akkor ősszel ostornyél vastagságú és embermagasságú lesz, amit sem a ciraverő géppel, sem pedig kézi kaszával nem tudunk becsületesen eltávolítani és minden labodanövény 10 évre elegendő magot terem és ez szétszóródik az egész parcellán.

Imre Károly, agrarmérnök

ÁLLATTENYÉSZTÉS

Az állattenyésztésben a szarvasmarha képezi a legfontosabb fajt. A statisztika szerint, ha minden apró háziállatot a világon átszámítanának számos állat egységre, akkor a szarvasmarhák az összes háziállatok 66%-át képeznék.

Ez a megállapítás is a szarvasmarhatenyésztés elsőrendű fontosságát erősíti meg.

A világ húsfogyasztásához a szarvasmarhák több mint 60%-ban járulnak hozzá, hazánkban pedig a szarvasmarhahús fogyasztása 50%-a az összhúsfogyasztásnak.

A világ tejfogyasztásában a tehéntej (melynek fontossága bármely korú ember táplálkozásában közismert) több mint 90%-ot képez.

Az összes háziállatfajok és csoportok közül a tehének képezik gazdasági szempontból a legfontosabb csoportot. Fontossága elsősorban az egyes tehentől nyert évi nagy tejhozamának, valamint a borjú, hús és bőr előállításának tulajdonítható.

A szarvasmarha-tenyésztés gazdasági jelentősége azzal magyarázható, hogy nagyon gazdaságosan használ fel minden mezőgazdasági terméket, kevésbé igényel abraktakarmányokat, s főleg szálakarmányokra, silótakarmányokra, terméstakarmányokra és nyáron zöldtakarmányokra alapoz. Igen fontos tényező a tejelő tehének tenyésztésében, hogy az elfogyasztott takarmány könnyebben és nagyobb hatásfokkal alakul át tejjé, mint hússá. Az a tejmennyiség, amit egy jó tejelőtehén egy év alatt termel, 10-12-szer, sőt gyakran 16-18-szor nagyobb, mint a tehén testsúlya. Így egy 500 kg élősúlyú tehén, amely 6000 l tejet termel évente, testsúlyánál 12-szer nagyobb mennyiségű tejet ad. Ezt az arányt nagyon befolyásolja a tehén fajtatípusa, örökletes-genetikai alapja és a takarmányozás.

A tejelő tehének takarmányozása összhangban kell legyen a hosszas tenyésztési idővel (amely 6-8 laktáció) egészség, termelés és gazdaságosság szempontjából.

Négyfázisú takarmányozást különböztetünk meg a tejelő tehén termelési

ciklusában:

- a laktáció korai fázisában (100 nap) a tehén maximálisra növeli tejtermelését, a szárazonállás időszakában felhalmozott tartalékot mobilizálja és tejtermelésre hasznosítja. Az energia- és fehérjetartalom jóval az átlag felett kell legyen, a maximális tejtermelés elérése és minél hosszabb ideig szinten tartása érdekében.

- a laktáció középső szakaszában a tejtermelés csökken, a tápanyagszükséglet fokozatosan csökken, beleértve az energia- és fehérjetartalmat is.

- a laktáció késői szakaszában a tehén a tejelés végén van, a tejtermelés alacsony, csökkenteni szükséges a takarmány fehérje- és energiaszintjét. De szükséges elegendő takarmányt etetni, az előző két ciklusban elvesztett testtömeg visszanyerésére, és a tartalékok újratekésítésére.

- a negyedik fázis a szárazonállás időszaka, amikor a tehén fehérje- és energiaszükséglete alacsony. Ez a fázis legalább 60 nap kell legyen, ekkor kell előkészíteni a tehenet a borjazásra és a következő tejtermelési ciklusra.

A szárazonállás utolsó két hetében úgy növeljük az abraktakarmányt, hogy a borjazás idejére elérje a testtömeg 1%-át. Nagyon fontos a kalcium és foszfor egyensúly biztosítása, ellenkező esetben a borjazás után benuási és mozgási problémák jelentkezhetnek.

Az előzőleg tárgyalt négy takarmányozási és tejtermelési ciklus, optimális körülmények között 305-365 napot jelent, ami azt jelenti, hogy szükséges minden kalendarisztikus évben egy tehéntől egy borjat elérni.

Ezt nagyon sok tényező befolyásolja: fajtajelleg; az állat egészségi állapota; szaporodási biológiai tényezők; takarmányozás.

A felsorolt tényezők közül, az állattartó gazdák egyik legfontosabb feladata a megfelelő mennyiségű és minőségű takarmány biztosítása. A legelőn elfogyasztott zöld takarmány a legmegfelelőbb és a legolcsóbb takarmány a tejtermelés biztosításának. Ellenben, a mi vidékünkön a téli istállóztatás időszaka hosszabb (200-210 nap), mint a legeltetési időszak. Erre az időszakra nagy mennyiségű és jó minőségű szállástakarmányt szükséges biztosítani, amelyet a természetes kaszálók és a szántóföldi vetett takarmányok biztosítanak. Következik ezen takarmányok betakarítási időszaka, amelyet nagyban befolyásol az időjárás. Ebben az évben előreláthatólag mennyiségileg megfelelő szálakarmányt lehet begyűjteni, sokkal nagyobb figyelmet kell fordítani a minőségre.

Kajtár Sándor, mérnök

SZERKESZTŐSÉG

Kiadja:

Csíkdánfalva Önkormányzata

Szedés, tördelés, nyomtatás:

Alutus nyomda

Munkatársak:

Antal Árpád, esperes plébános,
Both Kinga-Zsuzsanna, Gál Kálmán,
Imre Károly, Kajtár Sándor, Kajtár
Szendónia, Márton István, Szabó Imre